

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ

ΤΟΜΟΣ ΙΓ'. — 31 Δεκεμβρίου 1916. — ΤΕΥΧΟΣ Δ'.

ΒΥΖΑΝΤΙΑΚΗ ΣΚΗΝΟΘΕΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΤΩΝ ΠΑΘΩΝ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἐν φ. 33^β-39^α τοῦ κατὰ τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα γεγραμμένου πολυτίμου Παλατίνου κώδικος τῆς ἐν τῷ Βατικανῷ βιβλιοθήκης, ἐξ οὗ ἐξεδώκαμεν ἤδη ἱκανὰ ἄξια λόγου ἀνέκδοτα ἐν τῷ Νέῳ Ἑλληνομνήμονι^α, ἐπιφυλασσόμενοι καὶ ἄλλα πολλὰ νὰ ἐκδώσωμεν, περιλαμβάνονται καὶ τὰ ἑξῆς·

Ἰλεως ἡμῖν ἔσο Κύριε ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστέ, υἱὸ τοῦ θεοῦ, καὶ μὴ ὀργισθῆς ἡμῖν τοῖς βούλομένοις πραγματικῶς ἐπιδειξασθαι τὰ ζωνηρά σου παθήματα, δι' ὧν ἡμῖν ἐχαρίσω ἀπάθειαν.

Ὅφειλεις σὺ ὁ κρατῶν τὴν παροῦσαν διάταξιν καὶ μέλλον ἐπιτάσσειν τοῖς λοιποῖς, ἵνα πρὸ τῆς προκατάρξεως τῆς ὑποθέσεως καταστάσεως κατὰ τάξιν τὰ πράγματα ἀπερ' ἀρξεται ἡ τοιαύτη δουλεία καὶ ἔχειν τὰ πάντα ἔτοιμα, ἵνα, ὅτ' ἂν γένηται ἡ χρῆσις ἐνὸς ἐκάστου, εὐρίσκηται παρευθὺς εὐτρεπισμένον καὶ ἔτοιμον, εἰθ' οὕτως εἰσελθεῖν καὶ ἰδίαν μετὰ καὶ τῶν συνυπουργῶν τοῦ τοιούτου ἔργου καὶ μετασχηματῶσι ἕκαστον πρὸς τὰ ὀφειλόμενα πρόσωπα ἀπὸ τε τοῦ 10 Χριστοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν λοιπῶν ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν ὡσαύτως καὶ Ἰουδαίων καὶ τῶν λοιπῶν. Ὅφειλει δὲ ἐκλογὴν ποιήσασθαι τῶν προσώπων καὶ καταστήσαι τοιαῦτα πρόσωπα τὰ δυνάμενα ὑποκρίνεσθαι καὶ μιμεῖσθαι τὰ πρωτότυπα πρόσωπα· ἀλλὰ

^α Νέου Ἑλληνομνήμονος Τόμ. Ε' σ. 43 κ. ἐ. Τόμ. Σ' σ. 32 κ. ἐ. Τόμ. Θ' σ. 162 κ. ἐ.

7. Τοῦ πάντα προηγείται πράγματα διαγεγραμμένον 9. κατιδίαν 12. ὡς αὐτως
ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ ΤΟΜ. ΙΓ'. 25

καὶ ἐπισταμένους γράμματα ὀφείλει εἶναι, ἵνα ἐγγράφως ὑποκρίνω-
ται ἢ ἐρωτῶσιν, καὶ παραγγεῖλαι αὐτοῖς τοῦ μὴ πρὸς γέλωτα καὶ
ἐμπαιγμὸν μετέρχεσθαι τὰ πράγματα, ἀλλὰ μετὰ φόβου θεοῦ καὶ εὐ-
λαβείας καὶ προσοχῆς μεγάλης, καὶ ἅς προσέχωσιν ἵνα μὴ προσκό-
φ. 31^α πτη ἢ περικόπτη ὁ εἰς τὸν ἕτερον καὶ γένηται σύγχυσις, ἀλλ' εἰς || ἕ-
6 κασιος προστασσομένου ὅτι ἂν ἐνδέχεται, καὶ ἅς λέγη ἢ ἅς ἐρωτῇ ἢ
ἅς ἀποκρίνηται μετὰ προσοχῆς, ἄλλως δὲ μηδὲ ποιῇ τι ἐκ τῶν μετα-
σηματιοθέντων ἢ λέγη τι τῶν κινούντων τοὺς θεωροῦντας πρὸς γέ-
λωτα, ἀλλὰ πρὸς θαῦμα καὶ ἐκπληξιν τὰ πάντα γενέσθω.

10 Καὶ ἄρξου σὺν θεῷ οὕτως·

[Ἀρχὴ τῆς ἐγέρσεως τοῦ Λαζάρου].

Στήσον τὸν Χριστὸν καὶ τοὺς μαθητὰς κατὰ πρόσωπον τοῦ τάφου
τοῦ Λαζάρου παρέκει, τὴν δὲ Μάρθαν καὶ τὴν Μαρίαν τὰς ἀδελφὰς
τοῦ Λαζάρου καὶ τινὰς Ἰουδαίους στήσον πλησίον τοῦ τάφου καὶ τὸν
15 ὡς Λάζαρον τεθνήκοτα ἐν τῷ τάφῳ δεδεμένον χειρῶν καὶ σουδαρίῳ
κεκαλυμμένον. Εἶθ' οὕτως στείλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν τινὰ, ἵνα εἶπη
αὐτῷ «Κύριε, ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ». Ἄς ἀποκριθῇ ὁ Ἰησοῦς «Αὕτη ἡ
ἀσθένεια» καὶ τὰ λοιπὰ^α μεγαλοφώνως εἰς ἐπήκοον πάντων, καὶ ἅς
σιωπήσῃ ὥραν. Εἶθ' οὕτως ἅς εἶπη πρὸς τοὺς μαθητὰς «Ἄγωμεν εἰς
20 τὴν Ἰουδαίαν πάλιν»^β. Ἄς ἀποκριθῶσιν οἱ μαθηταὶ ἰσχυρῶς «Ῥαβδί, νῦν
ἐξήτουν σε λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ;» Ἄς
ἀποκριθῇ ὁ Ἰησοῦς «Οὐχὶ δώδεκα ὥραι», καὶ μετὰ τοῦτο πάλιν
ἅς εἶπη ὁ Ἰησοῦς «Λάζαρος ὁ φίλος». Οἱ δὲ μαθηταὶ ἅς εἰπωσιν
«Κύριε, εἰ κεκοίμηται, σωθήσεται». Καὶ ὁ Ἰησοῦς πάλιν «Λάζαρος
25 ἀπέθανε». Ὁ δὲ Θωμᾶς ἅς εἶπη πρὸς τοὺς συμμαθητὰς «Ἄγωμεν

^α Ἰωάννου ΙΑ' 3· Ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὴν λέγουσαι, Κύριε, ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἐ-
στι πρὸς θάνατον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ δι'
αὐτῆς. Πρὸς ΙΑ' 44· Καὶ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκώς δεδεμένος τὰς χειρὰς χειρῶν καὶ
ἢ ὄπισθεν αὐτοῦ σουδαρίῳ περιδέδετο.

^β Ἰωάννου ΙΑ' 7· Ἐπειτα μετὰ τοῦτο λέγει τοῖς μαθηταῖς, Ἄγωμεν εἰς
τὴν Ἰουδαίαν πάλιν.

4 (καὶ κατωτέρω πανταχοῦ). ἅς 6. ἐνδέχη 7. ἀποκρίνεται μὴδὲ ποιεῖ τι

8. τί 8-9. προσγέλωτα 9. προσθαῦμα 10. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ

καὶ ἡμεῖς ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ^α. Εἶθ' οὕτως ἄς μετακινήσω-
 σιν ἐρχόμενοι ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ πρὸς τὸν τάφον τοῦ Λαζάρου.
 Καὶ πέμψον τινὰ πρὸς τὴν Μάρθαν τοῦ εἰπεῖν αὐτῇ, ἵνα, ὅτ' ἂν
 πλησιάσῃ ὁ Ἰησοῦς, ἐξέλθῃ εἰς ὑπάντησιν αὐτοῦ καὶ εἴπῃ πρὸς αὐ-
 τὸν «Κύριε, εἰ ἦς ὧδε. Ὁ δὲ Ἰησοῦς πρὸς αὐτὴν «Ἀναστήσεται ὁ ἀ- 5
 δελφός σου». Ἡ δὲ Μάρθα πρὸς τὸν Ἰησοῦν «Οἶδα ὅτι ἀναστήσεται».
 Ὁ δὲ Ἰησοῦς πρὸς τὴν Μάρθαν «Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις». Ἡ δὲ
 Μάρθα «Ναί, Κύριε· ἐγὼ πεπίστευκα». Εἶθ' οὕτως || ἄς ὑποστρέψῃ ἡ φ. 81β
 Μάρθα πρὸς τὴν Μαρίαν καὶ ἄς εἴπῃ αὐτῇ κρυφὰ «Ὁ διδάσκαλος
 πάρεστι καὶ φωνεῖ σε». Ἄς ἐγερθῇ ἡ Μαρία ταχέως καὶ ἄς ὑπάγῃ 10
 πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ἀκολουθοῦντες καὶ οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς.
 Καὶ ἰδοῦσα τὸν Ἰησοῦν ἄς πέσῃ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ λέγουσα αὐτῷ
 «Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανέ μου ὁ ἀδελφός». Ἄς ἐμβρίμῃση-
 ται τῷ πνεύματι ὁ Ἰησοῦς καὶ ἄς ταράξῃ ἑαυτὸν καὶ ἄς εἴπῃ μετὰ
 θυμοῦ «Ποῦ τεθείκατε αὐτόν;» Ἄς ἀποκριθῶσιν αὐτῷ «Κύριε, ἔρχου 15
 καὶ ἴδε». Ἄς δακρύσῃ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἄς ἀπέλθωσιν εἰς τὸ μνημεῖον.
 Ἄς εἴπῃ ὁ Ἰησοῦς «Ἄρατε τὸν λίθον», ἡ δὲ Μάρθα «Κύριε, ἤδη
 ὄζει· τεταρταῖος γάρ ἐστι». Καὶ ὁ Ἰησοῦς «Οὐκ εἰπὸν σοι ὅτι». Καὶ
 ἄς ἀρθῇ ὁ λίθος. Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ἄρας τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω, ἄς εἴπῃ
 «Πάτερ, εὐχαριστῶ σοι». Εἶθ' οὕτως ἄς φωνάξῃ μεγάλως «Λάζαρε, 20
 δεῦρο ἔξω», καὶ ἄς ἐξέλθῃ ὁ τεθνηκῶς δεδεμένος καὶ τετυλιγμένος.
 Ὁ δὲ Ἰησοῦς «Δύσατε αὐτόν καὶ ἄφετε ὑπάγειν» β. Εὐθὺς ἄς φω-
 νάξῃ ὁ προφήτης «Εἶπατε τῇ θυγατρὶ Σιών» γ.

Τέλος τῆς Ἐγέρσεως τοῦ Λαζάρου.

α Ἰωάννου ΙΑ' 8-16· Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί, Ῥαββί, νῦν ἐξήκοντον
 δε λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰη-
 σοῦς, Οὐχὶ δώδεκά εἰσιν ὥραι τῆς ἡμέρας; Ἐάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ,
 οὐ προσκόπτει, διὰ τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει· ἐάν δέ τις περιπατῇ ἐν τῇ
 νυκτὶ, προσκόπτει, διὰ τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. Ταῦτα εἶπε, καὶ μετὰ τοῦτο λέ-
 γει αὐτοῖς, Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται· ἀλλὰ πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω
 αὐτόν. Εἶπον οὖν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Κύριε, εἰ κεκοίμηται, ὁ θνήσκει.
 Εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς κοι-
 μήσεως τοῦ ὕπνου λέγει. Τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς παρηγοῖα, Λάζαρος
 ἀπέθανε· καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι οὐκ ἦμην ἐκεῖ· ἀλλ' ἄγωμεν
 πρὸς αὐτόν. Εἶπεν οὖν Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος, ταῖς συμμαθηταῖς, Ἄγωμεν
 καὶ ἡμεῖς, ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.

β Ἰωάννου ΙΑ' 21-44· Εἶπεν οὖν ἡ Μάρθα πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Κύριε, εἰ,

1. αὐτοῦ 8. ναὶ 14. ἐαυτὸν μεθ' ὃ ἄς ἀποκριθῇ διὰ χειρογράμμενον 23. Ἐν
 τῇ ᾠδῃ π καὶ ρ ἠνωμένῃ μονογραφικῶς = προφήτης

Ἀρχὴ τῆς Βαϊοφόρου.

Ἄς ἀποστείλῃ ὁ Ἰησοῦς δύο μαθητάς ἀγαγεῖν τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον, λέγων αὐτοῖς «Πορεύθητε εἰς τὴν κώμην». Σὺ δὲ πέμψον Ἰουδαίους τινάς, ἵνα κωλύσωσι τοὺς μαθητάς ἀγαγεῖν τὴν ὄνον. Ἄς εἰπωσιν οἱ μαθηταὶ πρὸς αὐτοὺς «Ὁ Κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει», καὶ ὅτε φέρωσι τὴν ὄνον οἱ μαθηταὶ, ἄς ἐπιθήσουσιν ἐπάνω αὐτῆς τὰ ἱμά-

ἧς ὧδε, ὁ ἀδελφός μου οὐκ ἂν ἐτεθνήκει. Ἀλλὰ καὶ νῦν οἶδα διὰ τὸ ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν θεόν, δώσει σοι ὁ θεός. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου. Λέγει αὐτῷ Μάρθα, Οἶδα διὰ τὴν ἀναστήσεται, ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ εἶμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ. Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα. Πιστεύεις τοῦτο; λέγει αὐτῷ. Ναὶ, Κύριε· ἐγὼ πεπίστευκα, διὰ τὸ εἶ οὗτος ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος. Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἀπῆλθε, καὶ ἐφώνησε Μαρίαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρα, εἰποῦσα, Ὁ διδάσκαλος παρέδωκε καὶ φωνεῖ δε. Ἐκείνη ὡς ἤκουσεν, ἐγείρεται ταχὺ καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν. Οὕτω δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν ἐν τῷ τάφῳ οὗ ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα. Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐτήν, ἰδόντες τὴν Μαρίαν διὰ ταχέως ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτῇ, λέγοντες, διὰ τὸ ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον, ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ. Ἡ οὖν Μαρία ὡς ἦλθεν οὗ ἦν ὁ Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτόν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, λέγουσα αὐτῷ, Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανέ μου ὁ ἀδελφός. Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίνοντας, ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι, καὶ ἐτάραξεν ἑαυτὸν, καὶ εἶπε, Ποῦ τεθεῖκατε αὐτόν; Λέγουσιν αὐτῷ, Κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε. Ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς. Ἐλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, Ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν. Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον, Οὐκ ἠδύνατο οὗτος, ὁ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ, ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ; Ἰησοῦς οὖν, πάλιν ἐμβριμώμενος ἐν ἑαυτῷ, ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον. Ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ. Λέγει ὁ Ἰησοῦς, Ἀρατε τὸν λίθον. Λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ τεθνηκότος Μάρθα, Κύριε, ἤδη ὄζει· τεταρταῖος γὰρ ἔσται. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Οὐκ εἶπόν σοι, ὅτι, ἐὰν πιστεύσῃς, ὄψει τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ; Ἦσαν οὖν τὸν λίθον οὗ ἦν ὁ τεθνηκώς κείμενος. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἤραε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω καὶ εἶπε, Πάτερ, εὐχαριστῶ σοι διὰ τὸ ἠκουσᾶς μου. Ἐγὼ δὲ ᾔδειν διὰ πάντοτε μου ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν διὰ τὸ σὺ με ἀπίστευκός. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασε, Ἄφαρε, δεῦρο ἔξω. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκώς, δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ περιδέδετο. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀνάστατε αὐτόν, καὶ ἄφετε ὑπάγειν.

γ Ματθαίου ΚΑ' 4 Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος, Εἶπατε τῇ θυγατρὶ Σιών, Ἴδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται σοὶ πρὸς καὶ ἐπιβεβηκώς ἐπὶ ὄνον καὶ πῶλον υἱόν· ὑποζυγίου.

β. κωλύωσι

τια αὐτῶν, καὶ ἄς καθήσῃ ὁ Ἰησοῦς ἐπάνω αὐτῶν, δύο δὲ αὐτῶν ἄς
 ὀδηγῶσιν ἔμπροσθεν τὴν ὄνον, οἱ δὲ λοιποὶ μαθηταὶ ἄς ἀκολουθῶσιν
 ὀπισθεν, θαυμάζοντες καὶ ψιθυρίζοντες πρὸς ἀλλήλους. Καὶ οἱ Ἰου-
 δαῖοι οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες οἱ μὲν ἄς ὑποστρωννύωσιν
 ἐν τῇ ὁδῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, οἱ δὲ ἄς κόπτωσι κλάδους ἀπὸ τῶν δέν- 5
 δρων καὶ ἄς στρωννύωσιν ἐν τῇ ὁδῷ. Οἱ δὲ παῖδες ἄς φωνάζωσιν
 «Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυὶδ». Καὶ οἱ ὄχλοι ἄς λέγωσιν «Οὗτός ἐστιν Ἰη-
 σοῦς ὁ προφήτης»^α. || Κατασκεύασον δὲ καὶ τινὰς χωλοὺς καὶ τυφλοὺς φ. 35^α
 καθημένους ἐν τῇ ὁδῷ καὶ λέγοντας φωνῇ μεγάλη «Ἐλέησον ἡμᾶς,
 υἱὲ Δαυὶδ»^β. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἄς ἰάσῃται αὐτούς. Ἔτεροι δὲ ἄς κάθην- 10
 ται εἰς τὸ ἱερόν πωλοῦντες πρόβατα καὶ περιστερὰς, καὶ ἄλλοι ἄλλα
 τινὰ εἶδη. Καὶ ὅτ' ἂν ἔλθῃ ὁ Ἰησοῦς, κατελθὼν ἀπὸ τῆς ὄνου, ἄς
 ποιήσῃ φραγγέλιον ἐκ σχοινίου, καὶ ἄς ἐκβάλῃ αὐτοὺς ἔξω τοῦ ἱεροῦ,
 λέγων «Γέγραπται, Ὁ οἶκός μου», καὶ ἄς συντρίψῃ τὰς τραπέζας αὐ-
 τῶν. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, θεωροῦντες τὰ θαυμάσια καὶ 15
 τοὺς παῖδας κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, ἄς ἀγανακτήσωσι καὶ ἄς εἴπωσι
 πρὸς τὸν Ἰησοῦν «Ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν;». Ὁ δὲ Ἰησοῦς πρὸς
 αὐτοὺς «Ναί, οὐδέποτε ἀνέγνωτε». Καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἄς ἐξέλθῃ γ.

^α Ματθαίου ΚΑ' 1-11· Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦλθον εἰς Βηθ-
 φαγῆ πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλε δύο μαθητὰς, λέγων αὐ-
 τοῖς, Πορεύθητε εἰς τὴν κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν· καὶ εὐθέως εὗρήσετε ὄνον δε-
 δεμένον καὶ πῶλον μετ' αὐτῆς· λύσαντες ἀγάγετέ μοι. Καὶ εἴαν τις ὑμῖν εἴπῃ τι, ἐ-
 ρεῖτε, Ὅτι ὁ Κύριος αὐτῶν χρειαν ἔχει· εὐθέως δὲ ἀποστελεῖ αὐτούς.
 Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν . . . (Ἴδε σ. 384 σημ. γ). Πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταί, καὶ
 ποιήσαντες καθὼς προσέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον, καὶ
 ἐπέθηκαν ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ ἐπεκάθησαν ἐπάνω αὐτῶν. Ὁ δὲ
 πλεῖστος ὄχλος ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ· ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ
 τῶν δένδρων καὶ ἐστρώννυσον ἐν τῇ ὁδῷ. Οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολου-
 θοῦντες ἔκραζον, λέγοντες, Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυὶδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος
 ἐν ὀνόματι Κυρίου· ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. Καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς Ἱεροσό-
 λυμα, ἐσεύθη πᾶσα ἡ πόλις, λέγουσα, Τίς ἐστιν οὗτος; Οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον, Οὗτός
 ἐστιν Ἰησοῦς ὁ προφήτης, ὁ ἀπὸ Ναζαρετ τῆς Γαλιλαίας.

^β Ματθαίου Θ' 27· Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ ἠκολούθησαν αὐτῷ δύο
 τυφλοὶ, κράζοντες καὶ λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὲ Δαυὶδ... Πρβλ. Μάρ-
 κου Ι', 46 κ.ε. Λουκᾶ ΙΗ', 35 κ.ε.

^γ Ματθαίου ΚΑ' 12-17· Καὶ εἰςῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν τοῦ θεοῦ, καὶ
 ἐξέβαλε πάντας τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ τὰς τραπέζας τῶν

1. αὐτῶν καὶ 3. ψιθυρίζοντες 3-4. Ἰουδαῖοι 4. μὲν 5. αὐτῶν δὲ
 8. Ἐν τῇ ᾧ μονογραφικῶς προφήτης ὡς ἀνωτέρω 18. ναί

Περὶ τῆς Τραπεζῆς.

Εὐτρέπισον τράπεζαν τοῦ Σίμωνος, καὶ ἄς καθίσῃ ὁ διδάσκαλος καὶ οἱ μαθηταί. Ὁ δὲ Σίμων ἄς διακονῇ. Ἡ δὲ πόρνη περιπατοῦσα ἄς κλαίῃ καὶ ἄς φωνάζῃ «Οἶμοι τῇ ἁμαρτωλῶ». Καὶ μετὰ τὴν τούτου συμπλήρωσιν ἄς ὑπάγῃ εἰς τὸν μυρεψὸν, ἵνα ἀγοράσῃ τὸ μύρον, ^δ λέγουσα πρὸς τὸν μυρεψὸν καὶ ἐρωτημένη παρ' αὐτοῦ καὶ ἀποκρινομένη πρὸς αὐτὸν τὰ ὀφειλόμενα, ἕως οὗ λάβῃ τὸ μύρον, ἤγουν παννίον μετὰ ᾠδοσιτάγματος. Καὶ λαβοῦσα τοῦτο ἡ πόρνη ἄς δράμῃ καὶ ἄς κενώσῃ αὐτὸ εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, μηδὲν φθεγγομένη εἰ μὴ μόνον ἐκμάσσουσα ταῖς θριξίν αὐτῆς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ^α. ¹⁰ Οἱ μαθηταί ἄς ἀγανακτῶσι λέγοντες «Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη ;». Καὶ ὁ Ἰούδας «Διὰ τί τοῦτο τὸ μύρον ;». Ὁ δὲ Ἰησοῦς «Τί κόπους παρέχετε τῇ γυναικί ;»^β. Τούτων δὲ οὕτως τελουμένων, ἄς συναχθῶσιν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἄς συμβουλευῶνται τὸ πῶς ^{φ. 95β} κρατήσουσιν αὐτόν. Ἄς εἶπῃ πρὸς αὐτούς ὁ Καϊάφας «Ἵμεῖς οὐκ ¹⁵ οἴδατε οὐδέν»^γ. Ἄς δράμῃ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰούδας καὶ ἄς εἶπῃ «Τί

κολληβιστῶν κατέστρεψε καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς. Καὶ λέγει αὐτοῖς, **Γέγραπται** «Ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται», ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον ληστῶν. Καὶ προσῆλθον αὐτῷ τυφλοὶ καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. Ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησε καὶ τοὺς παῖδας κρᾶζοντας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ λέγοντας, Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβὶδ, ἠγανάκτησαν, καὶ εἶπον αὐτῷ, Ἄκουεις τί οὗτοι λέγουσιν ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, **Ναί**· οὐδέποτε ἀνέγνωτε «Ὅτι ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων καταστίσω αἶνον ;» Καὶ καταλιπὼν αὐτούς ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς Βηθανίαν, καὶ ἠύλισθη ἐκεῖ. Πρβλ. Ἰωάννου Β', 14, 15, ὅπουθεν ἐλήφθησαν τὰ πρόβατα καὶ τὸ φραγγέλιον ἐκ σχολινίου.

^α Πρβλ. Λουκᾶ Ζ' 8· καὶ ταῖς θριξὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμασσε, καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας αὐτοῦ.

^β Πρβλ. Μάρκου ΙΔ' 4· Ἦσαν δὲ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτούς καὶ λέγοντες, **Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν ;** Ἡδύνατο γὰρ τοῦτο πραθῆναι ἐπάνω τριακοσίων δηναρίων καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς· καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄφειτέ αὐτήν· τί αὐτῇ κόπους παρέχετε ; καλὸν ἔργον εἰργάσατο εἰς ἐμέ. Πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, καὶ ὅταν θέλητε δύνασθε αὐτούς εὖ ποιῆσαι· ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε· ὃ εἶχεν αὕτη, ἐποίησε· προέλαβε μυρίσαι μου τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ὅπου ἂν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

^γ Πρβλ. Ἰωάννου ΙΑ' 47-54· Συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι

3. οἶμοι 8. μὴδὲν 9. αὐτῆς 14. κρατήσουσιν ἐκ τοῦ κρατήσουσιν

θέλετέ μοι δοῦναι ;». Οἱ δὲ ἄς στήσωσιν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια, καὶ πάλιν ἄς ὑποστρέψῃ ὁ Ἰούδας πρὸς τοὺς συμμαθητάς.

Περὶ τοῦ νιπιτήρος.

5

Ἔχε ἔτοιμα σκάμνους, λεκάνην καὶ βῆωρ καὶ λεντίον. Ἄς καθίσωσιν οἱ μαθηταὶ κατὰ τάξιν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐκβαλὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἄς ζῶσθῃ τὸ λεντίον, καὶ, βαλὼν βῆωρ εἰς τὴν λεκάνην, ἄς ἄρξῃται ἀπὸ τῶν ἐσχατοτέρων νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἐστὶν ἐζωσμένος. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὸν Πέτρον ἄς εἶπη ὁ Πέτρος «Κύριε σὺ μου νίπτεις ;». Καὶ ὁ διδάσκαλος «Ὁ ἐγὼ ποιῶ, σὺ οὐκ οἶδας». Ὁ Πέτρος «Οὐ μὴ νίψῃς». Ὁ διδάσκαλος «Ἐὰν μὴ νίψω σε». Ὁ Πέτρος «Μὴ τοὺς πόδας μου». Ὁ διδάσκαλος «Ὁ λελουμένος». Ὅτε οὖν νίψει τοὺς πόδας αὐτῶν, ἄς ἐκβάλῃ τὸ λεντίον καὶ ἄς ἐνδυθῇ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ καθίσας ἄς εἶπη πρὸς αὐτοὺς «Γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν ;»^α.

10

15

συνέδριον, καὶ ἔλεγον, Τί ποιούμεν ; ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ σημεῖα ποιεῖ Ἐὰν ἀφώμεν αὐτὸν οὕτω, πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτόν. Καὶ ἐλεύσονται οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος. Εἰς δὲ τις ἐξ αὐτῶν, Καϊάφας, ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδὲν οὐδὲ διαλογίζεσθε ὅτι συμφέρει ἡμῖν ἵνα εἰς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται ... Ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας συνεβουλεύσαντο ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν.

^α Ἰωάννου ΙΓ' 4-12' ... τίθησι τὰ ἱμάτια, καὶ λαβὼν λέντιον διέζωσεν ἑαυτόν. Εἶτα βάλει ἕδωρ εἰς τὸν νιπιτήρα, καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διεζωσμένος. Ἐρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον καὶ λέγει αὐτῷ ἐκεῖνος, Κύριε, σὺ μου νίπτεις τοὺς πόδας ; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὁ ἐγὼ ποιῶ, σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώση δὲ μετὰ ταῦτα. Λέγει αὐτῷ Πέτρος, Οὐ μὴ νίψῃς τοὺς πόδας μου εἰς τὸν αἰῶνα. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ. Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὁ λελουμένος οὐ χρεῖαν ἔχει ἢ τοὺς πόδας νίψασθαι, ἀλλ' ἐστὶ καθαρὸς ὅλος καὶ ὑμεῖς καθαροὶ ἐστε, ἀλλ' οὐχὶ πάντες. Ἦδει γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτόν διὰ τοῦτο εἶπεν, Οὐχὶ πάντες καθαροὶ ἐστε. Ὅτε οὖν ἔνιψε τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ ἔλαβε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἀναπεσὼν πάλιν εἶπεν αὐτοῖς, Γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν ; ὑμεῖς φωνεῖτέ με, Ὁ διδάσκαλος καὶ Ὁ Κύριος καὶ καλῶς λέγετε εἰμὶ γάρ. Εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας, ὁ Κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας. Ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα, καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῆτε. Ἀ-

1. δὲ 7. αὐτοῦ 9. ἐσχατοτέρων 15. αὐτοῦ

Περὶ τῆς προδοσίας.

Συναθροίσας ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητάς, ἃς εἶπε πρὸς αὐτοὺς «Πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε». Ἐπεὶ ἀποκριθῆ ὁ Πέτρος «Εἰ πάντες σκανδαλισθήσονται». Καὶ ὁ διδάσκαλος «Ἀμήν λέγω σοι». Ὁ Πέτρος «Κἂν δέη με σὺν σοι». Εἰθ' οὕτως ἃς εἶπε ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς μαθητάς «Καθίσατε αὐτοῦ», καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου, ἃς εἶπε πρὸς αὐτοὺς «Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως». Καὶ προσελθὼν μικρὸν ἃς πέσῃ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος **10** καὶ λέγων «Πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστιν», καὶ ὑποστρέψας πρὸς αὐτοὺς ἃς εἶπε τῷ Πέτρῳ «Οὕτως οὐκ ἰσχύσατε». Καὶ μετὰ τὴν προσευχήν, πάλιν ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητάς, ἃς εἶπε αὐτοῖς «Καθεύθετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε». Καὶ πληρουμένου τούτου, λαβὼν

μὴν ἀμήν λέγω ὑμῖν. Οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος μείζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν. Εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε ἐὰν ποιῆτε αὐτά. Οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα οὐδὲ ἐξ ἐλεξάμεν· ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ «Ὁ τρώγων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον ἐπήρην ἀπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ». Ἀπ' ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα, ὅταν γένηται, πιστεύσητε, ὅτι ἐγὼ εἰμι. Ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν, Ὁ λαμβάνων ἐὰν τινα πέμψω ἐμὲ λαμβάνει· ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων λαμβάνει τὸν πέμψαντά με.....

α Ματθαίου ΚΖ' 30-46· Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. Γέγραπται γὰρ «Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσονται τὰ πρόβατα τῆς ποιμνῆς». Μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναι με προῄξα ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Εἰ καὶ πάντες σκανδαλισθήσονται ἐν σοὶ, ἐγὼ οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι. Ἐφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀμήν λέγω σοι, ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ, πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρεῖς ἀπαρνήσῃ με. Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος, Κἂν δέη με σὺν σοὶ ἀποθάνειν, οὐ μὴ σε ἀπαρνήσομαι. Ὁμοίως καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ εἶπον. Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον Γεθσημανῆ, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς, Καθίσατε αὐτοῦ, ἕως οὗ ἀπελθῶν προσεύξωμαι ἐκεῖ. Καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου, ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. Τότε λέγει αὐτοῖς, Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μείνατε ἐδῶ καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ. Καὶ προσελθὼν μικρὸν, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος καὶ λέγων, Πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστί, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ. Καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητάς, καὶ εὗρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ, Οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ' ἐμοῦ; Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. Τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.... Καὶ ἀψίς αὐτοὺς, ἀπελθὼν πάλιν προσηύξατο ἐκ τρίτου, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν. Τότε ἔρχεται πρὸς

81'
5. σκαν 6-7. υἱοῦ ζεβεδαιου

τοὺς μαθητάς, ἃς ἀπέλθῃ εἰς τὸν κήπον, καὶ εὐθὺς ἃς καταλάβῃ ὁ Ἰούδας ἐπιπερόμενος μετ' αὐτοῦ ὄχλον ἱκανὸν μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων^α. Ἐξελθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἃς εἶπῃ πρὸς αὐτοὺς «Τίνα ζητεῖτε;». Οἱ δὲ ἃς ἀποκριθῶσιν «Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον». Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἃς εἶπῃ «Ἐγὼ εἰμι». Κάκεινοι, ἀκούσαντες, ἃς ὀπισθοποδήσωσι καὶ ὁ ἃς πέσωσι χαμαί. Καὶ ὁ Ἰησοῦς πάλιν ἃς ἐπερωτήσῃ «Τίνα ζητεῖτε;». Οἱ δὲ ἃς ἀποκριθῶσιν «Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον». Καὶ ὁ Ἰησοῦς «Εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐγὼ εἰμι» β. Εἶθ' οὕτως προσελθὼν ὁ Ἰούδας ἃς εἶπῃ «Χαῖρε βράβδι», καὶ ἃς φιλήσῃ τὸν διδάσκαλον. Ὁ δὲ διδάσκαλος ἃς εἶπῃ «Ἐταῖρε, ἐφ' ᾧ πάρει;» γ. Καὶ ὁ Πέτρος, ἔχων μάχαιραν, ἐπι- 10 λαβόμενος ἑνὸς τῶν ὑπηρετῶν, ἃς κόψῃ τὸ ὠτίον αὐτοῦ τὸ δεξιόν^δ πρὸς ὃν ἃς εἶπῃ ὁ διδάσκαλος «Ἀπόστρεψόν σου τὴν μάχαιραν» δ. Καὶ ἐπιλαβόμενος ἃς ἰάσῃται τὸ ὠτίον τοῦ ὑπηρέτου καὶ ἃς εἶπῃ τοῖς ὄχλοις «Ὡς ἐπὶ ληστὴν ἐξήλθετε» ε. Οἱ δὲ ὄχλοι, κρατήσαντες αὐτὸν, τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς, **Κιθεύθετε τὸ λοιπὸν, καὶ ἀναπαύεσθε· ἰδοὺ ἤγγικεν ἡ ὥρα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται εἰς χεῖρας ἀμαρτωλῶν. Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν. Ἴδου, ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με.**

^α Πρβλ. Ματθαίου ΚΣ' 47· Καὶ εἰ αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ Ἰούδας εἰς τῶν δώδεκα ἦλθε, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολλὸς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων.—Ἰωάννου ΙΗ' 4· Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθε σὺν τοῖς μαθηταῖς^α αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν Κέδρων, ὅπου ἦν κήπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

^β Ἰωάννου ΙΗ' 4-10· Ἰησοῦς οὖν εἰδὼς πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτὸν, ἐξελθὼν εἶπεν αὐτοῖς, **Τίνα ζητεῖτε;** Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ, **Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον.** Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, **Ἐγὼ εἰμι.** Εἰσπήκει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν μετ' αὐτῶν. Ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς, **Ἐγὼ εἰμι,** ἀπήλθον εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἔπεσον χαμαί. Πάλιν οὖν αὐτοὺς ἠρώτησε, **Τίνα ζητεῖτε,** οἱ δὲ εἶπον Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, **Εἶπον ὑμῖν, ὅτι ἐγὼ εἰμι.** Εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε αὐτοὺς ὑπάγειν· ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶπεν, Ὅτι οὓς δέδωκάς μοι, οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα.

^γ Ματθαίου ΚΣ' 49-50· Καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ εἶπε, **Χαῖρε, βράβδι,** καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, **Ἐταῖρε, ἐφ' ᾧ πάρει;**

^δ Πρβλ. Ἰωάννου ΙΗ' 10· Σίμων οὖν Πέτρος ἔχων μάχαιραν, εἰλκυσεν αὐτήν, καὶ ἔπαισε τὸν τοῦ ἀρχιερέως δούλον, καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον τὸ δεξιόν^δ ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλχος. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ, **Βάλε τὴν μάχαιράν σου εἰς τὴν θήκην.** Τὸ ποτήριον ὃ δέδωκέ μοι ὁ πατήρ, οὐ μὴ πῖω αὐτό;

^ε Πρβλ. Λουκᾶ ΚΒ' 51-53· Καὶ ἀψάμενος τοῦ ὠτίου αὐτοῦ, ἴασατο αὐτόν. Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους ἐπ' αὐτόν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγοὺς τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους, **Ὡς ἐπὶ ληστῶν ἐξεληλύθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων;** Καθ' ἡμέραν ὄντος μου μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ, οὐκ ἐξετείνετε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ. Ἄλλ' αὕτη ὑμῶν ἐστὶν ἡ ὥρα, καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους.

β. δδ 8. Ιουδας 10. εταῖρε 13. Ιασηται

ἄς ἀπαγάγωσιν αὐτὸν πρὸς Ἄνναν πρῶτον, εἶθ' οὕτως πρὸς τὸν Καϊάφην καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς. Καὶ οἱ μαθηταὶ ἄς φύγωσι, μόνος δὲ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης ἄς ἀκολουθῶσιν ὀπίσθεν μετὰ φόβου καὶ δειλίας. Καὶ ἐξελθὼν ὁ Πέτρος ἄς καθίσῃ μετὰ τῶν ὑπηρετῶν^α. Ὅτε δὲ παρα-
 5 σταθῇ ὁ Ἰησοῦς ἔμπροσθεν τῶν ἀρχιερέων, ἄς καταλάβωσιν οἱ ψευδομάρτυρες λέγοντές «Οὗτος ἔφη Δύναμαι καταλύσαι τὸν ναόν». Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἄς σιωπῇ. Καὶ ἐγερθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς ἄς εἶπῃ πρὸς αὐτὸν «Οὐδὲν ἀποκρίνη; τί οὕτοι». Ὁ δὲ Ἰησοῦς πρὸς αὐτὸν «Σὺ εἶπας πλὴν λέγω ὑμῖν». Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διεκρήξας τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἄς εἶπῃ,
 10 ὅτι «Ἐδλασφήμησε, τί ἔτι χρεῖαν». Ὁ δὲ λαὸς ἄς ἀποκριθῇ «Ἐνοχος θανάτου ἐστίν». Καὶ ἐμπτύοντες εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ || καὶ κολαφίζοντες αὐτὸν καὶ ραπίζοντες, ἄς λέγωσιν αὐτῷ «Προφήτευσον ὑμῖν, Χριστὲ, τίς ἐστίν» β.

Περὶ τῆς ἀρνήσεως τοῦ Πέτρου.

Τούτων δὲ οὕτως τελουμένων, ἄς προσέλθῃ παιδίσκη τῇ Πέτρῳ
 15 λέγουσα αὐτῷ «Καὶ σὺ ἤρθα μετὰ Ἰησοῦ». Ὁ δὲ Πέτρος «Οὐκ οἶδα τί λέγεις». Ὡσαύτως καὶ ἄλλη παιδίσκη ἄς εἶπῃ «Ἐκεῖ καὶ οὗτος ἦν». Καὶ ὁ Πέτρος πάλιν ἄς ἀρνηθῇ λέγων μετ' ὄρκου «Οὐκ οἶδα

^α Πρβλ. Ἰωάννου ΙΗ' 12-19.

^β Ματθαίου ΚΣ' 59-68. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως αὐτὸν θανατώσωσι, καὶ οὐχ εὔρον· καὶ πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων, οὐχ εὔρον. Ὑστερον δὲ προσελθόντες δύο ψευδομάρτυρες εἶπον, Οὗτος ἔφη, Δύναμαι καταλύσαι τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομηῆσαι αὐτόν. Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ, Οὐκ ἀποκρίνη; τί οὕτοί σου καταμαρτυροῦσιν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ, Ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα ἡμῖν εἶπῃς, εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Σὺ εἶπας· πλὴν λέγω ὑμῖν, Ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διεκρήξας τὰ ἱμάτια αὐτοῦ λέγων, Ὅτι ἐδλασφήμησε· τί ἔτι χρεῖαν ἔχομεν μαρτύρων; Ἴδε, νῦν ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ. Τί ὑμῖν δοκεῖ; Οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον, Ἐνοχος θανάτου ἐστίν. Τότε ἐπέτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν· οἱ δὲ ἐρούπισαν λέγοντες, Προφήτεῖσον ἡμῖν, Χριστὲ, τίς ἐστίν ὁ παῖσας σε.

1. πρὸς ἄνναν πρῶτον· εἶθ' οὕτως, πρὸς ἓν τῆ ᾧ πλὴν λέγωσιν διὰ παραπεμπτικοῦ σημείου .· ἐν τῷ κειμένῳ 5. καταλάβωσιν 6. καταλύσαι 8. οὐδὲ 9. αὐτοῦ 11-12. Μετὰ τὴν λέξιν κολαφίζοντες ἔπονται αἱ λέξεις εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διαγεγραμμένα 18. ὡς αὕτως

τὸν ἄνθρωπον». Καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ ἐπιτάτες αὖς εἶπωσιν «Ἀληθῶς καὶ σύ». Καὶ ὁ Πέτρος ὁμνύων αὖς εἶπη «Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον». Καὶ εὐθὺς αὖς φωνήσῃ ὁ ἀλέκτωρ. Καὶ ἐξελθὼν ὁ Πέτρος αὖς κλάυση^α. Μεταμεληθεὶς ὁ Ἰούδας αὖς ἔλθῃ πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ αὖς εἶπη αὐτοῖς «Ἡμᾶρτον παραδοῦς». Οἱ δὲ αὖς ἀποκριθῶσι «Τί πρὸς ἡμᾶς;». Καὶ ὁ Ἰούδας, ῥίψας τὰ ἀργύρια καὶ ἀπελθὼν, αὖς ἀπαγχονισθῆ^β.

^α Ἀς εἰστήκῃ ὁ Ἰωσήφ εἰς τὸν ναὸν ἀναγινώσκων καὶ αὖς πέμψωσιν οἱ ἀρχιερεῖς πρὸς αὐτὸν τινὰ τοῦ καλέσαι αὐτόν. Ἀπελθὼν δὲ αὐτὸς καὶ εὐρὼν τὸν Ἰωσήφ ἀναγινώσκοντα αὖς ὑποστρέψῃ, καὶ πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν καὶ εὐρὼν αὐτόν ἀναγινώσκοντα αὖς ὑποστρέψῃ. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς συμβουλεύονται λέγοντες «Οὐκ ἔξεστιν», καὶ ἀπελθόντες πρὸς Πιλάτον λέγουσιν αὐτῷ «Τοῦτον οἶδαμεν Ἰησοῦν ὀνομαζόμενον». Ἀποκρίνεται αὐτοῖς ὁ Πιλάτος «Πῶς δύνασθε;». Λέγουσιν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι «Ἡμεῖς οὐ λέγομεν». Προςκαλεσάμενος ὁ Πιλάτος τὸν κούρσωρα, στέλλει αὐτὸν ἀγαγεῖν τὸν Ἰησοῦν. Ἐκθᾶς δὲ καὶ γνωρίσας τὸν Ἰησοῦν, προσκυνεῖ αὐτῷ, καὶ ἐκθαλὼν τὸ φακεόλιον αὐτοῦ ἀπλόνει αὐτὸ χαμαί, λέγων τῷ Ἰησοῦ «Κύριέ μου, ἐνταῦθα περιπάτησον, ὅτι καλεῖ σε ὁ ἡγεμών». Ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τὸ γινόμενον κατεγκαλοῦσι τὸν Πιλάτον, λέγοντες «Διὰ τί οὕτως ἐκέλευσας;». Μετακαλεῖται ὁ Πιλάτος τὸν κούρσωρα καὶ λέγει αὐτῷ «Τί

φ. 37^α
21

^α **Ματθαίου ΚΣ' 69-75**· Ὁ δὲ Πέτρος ἔξω ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη λέγουσα, Καὶ δὲ ἤδθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου. Ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν πάντων λέγων, Οὐκ οἶδα τί λέγεις. Ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν εἰς τὸν πυλῶνα εἶδεν αὐτὸν ἄλλη, καὶ λέγει τοῖς ἐκεῖ, Καὶ οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου. Καὶ πάλιν ἠρνήσατο μεθ' ὅρκου, Ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. Μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἐπιτάτες εἶπον τῷ Πέτρῳ, Ἀληθῶς καὶ δὲ ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δηλὸν σε ποιεῖ. Τότε ἤρξατο καταναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν, ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. Καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησε. Καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος τοῦ Ἰησοῦ εἰρηκότος αὐτῷ, Ὅτι πρὶν ἀλέκτωρα φωνῆσαι, τρεῖς ἀπαρνήσῃ με. Καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσε πικρῶς.

^β **Ματθαίου ΚΖ' 3-5**· Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ πᾶραδιδὸς αὐτόν, ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἐπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις, λέγων, Ἡμᾶρτον παραδοῦς αἷμα ἀθῶον. Οἱ δὲ εἶπον, Τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄφεις. Καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ, ἀνεχώρησε· καὶ ἀπελθὼν ἀπήγατο.

^γ **Ματθαίου ΚΖ' 6**· Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια εἶπον, οὐκ ἔξεστι βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματος ἐστίν. Συμβούλιον δὲ λαβόντες...

2. ὁμνύων 18. αὐτοῦ ἀπλόνει 19. ἰουδαῖοι

τοῦτο;». Λέγει αὐτῷ ὁ κούρσωρ «Κύριε ἡγεμῶν». Λέγουσιν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς κούρσωρα «Οἱ μὲν παῖδες τῶν Ἑβραίων». Λέγει αὐτοῖς ὁ κούρσωρ «Ἡρώτησά τινα τῶν Ἑβραίων»^α. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος «Εἰ οὖν ὑμεῖς μαρτυρεῖτε». Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι σιωπῶσιν. Λέγει ὁ ἡγεμῶν τῷ κούρσωρι «Ἐξελθε καὶ ὡς». Ἐξελθὼν δὲ ὁ κούρσωρ ποιεῖ καθὰ καὶ τὸ πρότερον, ἀπλώσας τὸ φακεόλιον αὐτοῦ καὶ εἰπὼν τῷ Ἰησοῦ «Κύριε, εἰσελθε», καὶ εἰσέρχεται ἔμπροσθεν τοῦ Πιλάτου. Καὶ κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἀποκρίνεται Νικόδημος, λέγων «Εὐσεβῆ ἡγεμῶν». Λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος «Εἰπέ». Λέγει Νικόδημος «Ἐγὼ εἶπον»^β. Θυμάλονται οἱ Ἰουδαῖοι. Ἀποκρίνεται αὐτοῖς ὁ Πιλάτος

^α Acta Pilati ἐκδ. Tischendorf. Ἐν Λειψία. Ἔκδ. 6'. 1876 σ. 216, 7 - 220, 2. Καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ὁ Πιλάτος λέγει: Εἴπατέ μοι οὐκ ἔστι δύναμις ἐγὼ ἡγεμῶν ὧν βασιλέα (κῶδ. D=Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης Παρισίων 1021 πῶς δύνασθε τὸν βασιλέα ὑμῶν) ἐξετάσαι; Λέγουσιν αὐτῷ ἡμεῖς οὐ λέγομεν βασιλέα αὐτὸν εἶναι, ἀλλ' αὐτὸς ἑαυτὸν λέγει. Προσκαλεσάμενος δὲ ὁ Πιλάτος τὸν κούρσωρα λέγει αὐτῷ μετὰ ἐπιεικείας ἀχθῆναι ὁ Ἰησοῦς. Ἐκβὰς δὲ ὁ κούρσωρ καὶ γνωρίσας αὐτὸν πρὸς κούρσωρα, καὶ λαβὼν τὸ καθάπλωμα τῆς χειρὸς (κῶδ. D καὶ E=Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης Παρισίων 929 φακεόλιον) αὐτοῦ ἠπλώσας χαμαὶ καὶ λέγει αὐτῷ Κύριε (κῶδ. E κίριέ μου) ὦδε (κῶδ. D ἐνταῦθα) περιπάτησον καὶ εἰσελθε ὅτι καλεῖ σε ὁ ἡγεμῶν. Ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι ὅ ἐποίησεν ὁ κούρσωρ κατέκραζαν τοῦ Πιλάτου λέγοντες· διατί ὑπὸ πραιτωρὸς αὐτὸν οὐκ ἐκέλευσας εἰσελθεῖν ἀλλ' ὑπὸ κούρσωρος (κῶδ. D διατί οὕτως ἐκέλευσας αὐτὸν μετὰ τιμῆς εἰσελθεῖν)... Ὁ δὲ Πιλάτος μετακαλεσάμενος τὸν κούρσωρα λέγει αὐτῷ τί τοῦτο ἐποίησας, καὶ ἠπλώσας τὸ φακεόλιόν σου ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ αὐτῷ περιπατήσαι πεποίησας τὸν Ἰησοῦν; Λέγει αὐτῷ ὁ κούρσωρ κύριε ἡγεμῶν, ὅτε με ἀπέστειλας εἰς Ἱερουσόλυμα πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον, εἶδον αὐτὸν καθήμενον ἐπὶ ὄνου, καὶ οἱ παῖδες τῶν Ἑβραίων κλάδους κατεῖχον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν καὶ ἔκραζον, ἄλλοι δὲ ὑπεστρώωνυσεν τὰ ἱμάτια αὐτῶν λέγοντες· σῶσον δὴ, ὁ ἐν τοῖς ὑμίστοις· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. Κράζουσιν οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες πρὸς τὸν κούρσωρα (κῶδ. C=Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης Παρισίων 770 οἱ μὲν παῖδες τῶν Ἑβραίων ἑβραῖστί ἔκραζον· πόθεν δὲ σοὶ τὸ ἑλληνιστί;). Λέγει αὐτοῖς ὁ κούρσωρ Ἡρώτησά τινα τῶν Ἰουδαίων (κῶδ. CD Ἑβραίων) καὶ εἶπα· τί ἐστὶν ὃ κράζουσιν ἑβραῖστί; κακεῖνός μιν ἠρμήνευσεν.... Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, Εἰ οὖν ὑμεῖς μαρτυρεῖτε τὰς φωνὰς τὰς παρὰ τῶν παιδῶν λεχθείσας, τί ἡμαρτιῶν ὁ κούρσωρ; Οἱ δὲ ἐσιώπησαν. Λέγει ὁ ἡγεμῶν τῷ κούρσωρι· Ἐξελθε καὶ οἶφ' βούλει τρόπῳ (κῶδ. D ὡς) εἰσάγαγε αὐτόν. Ἐκβὰς (κῶδ. A=Μονάχειος CXCH καὶ D ἐξελθῶν) δὲ ὁ κούρσωρ ἐποίησεν τὸ σχῆμα τὸ πρῶτον καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ Κύριε εἰσελθε· ὁ ἡγεμῶν σε καλεῖ.

^β Acta Pilati ἐνθ' ἀγ. σ. 234, 10 - 235, 14. Νικόδημος δὲ τις ἀνὴρ Ἰουδαῖος ἑσθή ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος καὶ λέγει· ἀξιῶ, εὐσεβῆ, κέλευσόν μοι εἰπεῖν ὀλί-

1-2. Ἰουδαῖοι 2. ἑβραίων 3. Ἡρώτησα τινα 4. Ἰουδαῖοι 5. ὡς 6. αὐτοῦ 9. εἰπέ ἐκ τοῦ εἰπέ

«Τί τοὺς ὀδόντας;». Λέγουσιν οἱ Ἰουδαῖοι «Τοῦ Νικοδήμου». Λέγει Νικόδημος «Ἀμήν, γένοιτο»^α. Ἀποκρίνεται ἕτερος ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅστις ἦν παράλυτος «Κέλευσόν με». Λέγει αὐτῷ ὁ ἡγεμὼν «Εἰπέ». Λέγει ὁ ἄνθρωπος «Ἐγὼ τριάκοντα»^β. Καὶ πληρώσας οὗτος τὸν λόγον, ἀποκρίνεται ὁ τυφλός, λέγων «Ἐγὼ τυφλὸς ἐξῆλθον»^γ. Καὶ πληρώσας οὗτος, ἀποκρίνεται ἡ αἱμορροῦσα, λέγουσα «Ἐγὼ αἱμορροῦσα»^δ. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὁ λαός, δῆσαντες τὸν Ἰησοῦν, ὡς

λογος λόγους. Λέγει ὁ Πιλάτος· εἰπέ. Λέγει Νικόδημος· ἐγὼ εἶπον τοῖς πρεσβυτέροις καὶ ἱερεῦσι καὶ λευίταις καὶ παντὶ τῷ πλήθει τῶν Ἰουδαίων ἐν τῇ συναγωγῇ τί ζητεῖτε μετὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; ὁ ἄνθρωπος οὗτος πολλὰ σημεῖα ποιεῖ καὶ παράδοξα, ἃ οὐδεὶς ἐποίησεν οὐδὲ ποιήσει. Ἄφετε αὐτὸν καὶ μὴ βούλεσθέ τι ποιηρὸν κατ' αὐτοῦ· εἰ ἐκ θεοῦ ἐστὶν τὰ σημεῖα ἃ ποιεῖ, σταθήσονται, εἰ δὲ ἐξ ἀνθρώπων, καταλυθήσονται. Καὶ γὰρ Μωυσῆς ἀποσταλεῖς παρὰ θεοῦ εἰς Αἴγυπτον ἐποίησεν σημεῖα πολλὰ, ἃ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς ποιῆσαι ἔμπροσθεν τοῦ Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου. Καὶ ἦσαν ἐκεῖ ἄνδρες θεράποντες Φαραὼ Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρῆς, καὶ ἐποίησαν καὶ αὐτοὶ σημεῖα οὐκ ὀλίγα ἃ ἐποίησε Μωυσῆς, καὶ εἶχον αὐτοὺς οἱ Αἰγύπτιοι ὡς θεοὺς, τὸν Ἰαννῆν καὶ τὸν Ἰαμβρῆν. Καὶ ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίησαν οὐκ ἦσαν ἐκ θεοῦ, ἀπόλωτον καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ πιστεύοντες αὐτοῖς. Καὶ νῦν ἄρχεις τὸν ἄνθρωπον τοῦτον· οὐ γὰρ ἐστὶν ἄξιος θανάτου.

^α Acta Pilati ἐνθ' ἄν. σ. 236, 5 - 10· Ἦσαν δὲ οἱ Ἰουδαῖοι ἐμβρομούμενοι καὶ τρίζοντες τοὺς ὀδόντας αὐτῶν κατὰ τοῦ Νικοδήμου. Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος. Τί τοῖς ὀδόντας τρίζετε κατ' αὐτοῦ ἀλήθειαν ἀκούσαντες. Λέγουσιν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Νικοδήμῳ (κῶδ. D: τοῦ Νικοδήμου· οἱ λοιποὶ τῷ Νικόδημῳ) τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ λάβης καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ. Λέγει ὁ Νικόδημος· ἀμήν ἀμήν, λάβω καθὼς εἶπατε.

^β Acta Pilati ἐνθ' ἄν. σ. 237, 1 - 8· Εἰς δὲ τῶν Ἰουδαίων παραπηδήσας ἡξίου τὸν ἡγεμόνα λόγον εἰπεῖν (κῶδ. D λέγει· Κέλευσόν μοι, ἡγεμῶν, ἕνα λόγον εἰπεῖν). Λέγει ὁ ἡγεμὼν, εἴ τι θέλεις εἰπεῖν, εἰπέ. Ὁ δὲ Ἰουδαῖος ἔφη· ἐγὼ τριάκοντα ὀκτὼ ἔτη ἐν κλίτῃ κατεκείμεν ἐν ὀδύνη πόνων· καὶ ἐλθόντος τοῦ Ἰησοῦ πολλοὶ δαιμονιζόμενοι καὶ ποικίλαις νόσοις κατακείμενοι ἐθεραπεύθησαν ὑπ' αὐτοῦ. Καὶ τινες νεανίσκοι κατελεήσαντές με ἐβάστασάν με μετὰ τῆς κλίτης καὶ ἀπήγαγόν με πρὸς αὐτόν. Καὶ ἰδὼν με ὁ Ἰησοῦς ἐσπλαγχνίσθη καὶ λόγον εἶπέν μοι· ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιεπάτησα.

^γ Acta Pilati ἐνθ' ἄν. σ. 238, 2 - 5· Καὶ ἄλλος Ἰουδαῖος παραπηδήσας λέγει· ἐγὼ τυφλὸς ἐγεννήθην (κῶδ. D ἐξῆλθα ἐκ κοιλίας μητρὸς μου), φωνὴν ἤκουον καὶ οὐκ ἔβλεπον· καὶ παράγοντος τοῦ Ἰησοῦ ἔκραξα φωνῇ μεγάλῃ· ἐλέησον με, υἱὲ Δαβίδ. Καὶ ἤλυσέν με καὶ ἐπέθηκεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἀνέβλεψα παραχρῆμα.

^δ Acta Pilati ἐνθ' ἄν. σ. 239, 1 - 3· Καὶ γυνή τις, ὄνομα Βερονίκη, ἀπὸ μακρόθεν κράζουσα εἶπεν· αἱμορροοῦσα ἤμην, καὶ ἠψάμην τοῦ κροσπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ ἐστάλη μοι ἡ ἰσχύς τοῦ αἵματος ἡ δι' ἐτῶν δώδεκα.

β. κέλευσόν

ἀπαγάγωσιν αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ Πιλάτου, λέγοντες «Τοῦτον εὐρο-
μεν διαστρέφειν». Καὶ ἄς ἐρωτήσῃ αὐτὸν ὁ Πιλάτος «Σὺ εἶ ὁ βασι-
λεύς;». Καὶ ἄς ἀποκριθῇ ὁ Ἰησοῦς «Σὺ λέγεις». Ἄς κατηγορῶσι δὲ
αὐτὸν εἰ ἀρχιερεῖς καὶ εἰ πρεσβύτεροι, καὶ αὐτὸς μηδὲν ἀποκρίνηται.
5 Ὁ δὲ Πιλάτος ἄς εἶπη πρὸς αὐτούς· «Οὐδὲν εὐρίσκω αἴτιον ἐν τῷ
ἀνθρώπῳ». Οἱ δὲ ὄχλοι ἄς εἶπωσιν ἥ «Ἀνασελεῖ τὸν λαὸν, δι[δά-
σκων]». Καὶ ἄς ἐρωτήσῃ ὁ Πιλάτος, εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλιλαῖός ἐστιν.
Εἰθ' οὕτως ἄς πέμψῃ αὐτὸν ὁ Πιλάτος πρὸς τὸν Ἡρώδη^α.

10

Ἐξουθένησις Ἡρώδου.

Ἵτι ἂν καταλάβῃ ὁ Ἰησοῦς ἔμπροσθεν τοῦ Ἡρώδου, παριστά-
μενοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, ἄς κατηγορῶσιν αὐτοῦ λέγοντες «Τοῦτον εὐ-
ρομεν διαστρέφειν». Ἄς ἐρωτήσῃ αὐτὸν ὁ Ἡρώδης «Τίς εἶ καὶ πό-
15 θεν εἶ;» καὶ πάλιν «Τίνος χάριν διαστρέφεις τὸν νόμον;» καὶ πάλιν
«Σὺ εἶ ὁ βασιλεύς;» καὶ πάλιν «Ἰκούσαμεν περὶ σοῦ». Ὁ δὲ
μηδαμῶς ἀποκριθῇ. Εἰθ' οὕτως περιθάλων αὐτὸν ἐσθῆτα λαμπράν,
ἄς ἀναπέμψῃ αὐτὸν πρὸς τὸν Πιλάτον, ἄς ἀσπάσῃται αὐτὸν καὶ ἄς
ποιήσῃ ἀγάπην μετ' αὐτοῦ καὶ ἄς ἐξέλθῃ^β. Παραγενομένου δὲ τοῦ
20 Ἰησοῦ πρὸς Πιλάτον, ἄς ἀποστελῇ πρὸς Πιλάτον ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέ-
γουσα αὐτῷ «Μηδὲν σοὶ καὶ τῷ» γ. Ὁ δὲ Πιλάτος πρὸς τὸν λαὸν
«Τίνα θέλετε». Καὶ ὁ λαὸς «Ἀπόλυσον ἡμῖν κατὰ τὴν συνήθειαν». Ὁ δὲ Πιλάτος
«Τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο;». Οἱ ὄχλοι «Βαραβῆαν».

^α Πρβλ. Λουκᾶ ΚΓ' 2-7. Ἦρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ, λέγοντες, Τοῦτον εὐρομεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος καὶ κωλύοντα Καίσαρι φόρους διδόναι, λέγοντα ἑαυτὸν Χριστὸν βασιλέα εἶναι. Ὁ δὲ Πιλάτος ἐπηρώτησεν αὐτὸν, λέγων, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη, Σὺ λέγεις. Ὁ δὲ Πιλάτος εἶπε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους, Οὐδὲν εὐρίσκω ἄδικον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. Οἱ δὲ ἐπίσχυον λέγοντες, Ὅτι ἀνασελεῖ τὸν λαὸν, διδάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ἄδε. Πιλάτος δὲ, ἀκούσας Γαλιλαίαν, ἐπηρώτησεν Εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλιλαῖός ἐστί· καὶ ἐπιγνοὺς ὅτι τῆς ἐξουσίας Ἡρώδου ἐστίν, ἀπέπεμψεν αὐτὸν πρὸς Ἡρώδη.

^β Πρβλ. Λουκᾶ ΚΓ' 11. Ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν ὁ Ἡρώδης σὺν τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ καὶ ἐμπαιξας περιβαλὼν αὐτὸν ἐσθῆτα λαμπράν, ἀπέπεμψεν αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ. Ἐγένοντο δὲ φίλοι, ὅ τε Πιλάτος καὶ ὁ Ἡρώδης, ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων· προὔπηρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς αὐτούς.

^γ Ματθαίου ΚΖ' 19. Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ, λέγουσα, Μηδὲν σοὶ καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ.

7. γαλιλαῖός ἐστιν

16. δὲ

Ὁ δὲ Πιλάτος «Τί οὖν ποιήσω;». Ὁ λαὸς «Σταυρωθήτω». Καὶ αἰτήσας ὁ Πιλάτος «Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν;». Ὁ λαὸς «Ἄρον, ἄρον, σταύρωσον». Καὶ αἰτήσας ὁ Πιλάτος ὕδωρ, ἃς νίψηται λέγων «Ἄθῶός εἰμι». Καὶ ὁ λαὸς «Τὸ αἷμα αὐτοῦ», καὶ εὐθὺς ἃς ἀπολύσῃ τὸν Βαραβδᾶν καὶ ἃς παραδώσῃ τὸν Ἰησοῦν ἵνα σταυρωθῇ^α.

5

Περὶ τῆς σταυρώσεως.

Παραλαβόντες αὐτὸν οἱ στρατιῶται ἃς ἐκδύσωσιν αὐτὸν καὶ ἃς φορέσωσιν αὐτῷ πορφυροῦν ἱμάτιον καὶ στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπὶ τὴν 10 κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ κάλαμον ἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ, καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἃς εἴπωσι «Χαῖρε ὁ βασιλεὺς», καὶ λαβόντες τὸν κάλαμον, ἃς τύπτωσιν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν. Ἢ Ἐπιθέντες δὲ τὸν 15 σταυρὸν ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ, ἃς ἀπαγάγωσιν αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι β. Εὐθὺς ἃς ἐκβάλωσιν ἐκ τῆς φυλακῆς τοὺς δύο ληστὰς, καὶ ἐπιδόντες ἑκάστῳ τὸν ἑαυτοῦ σταυρὸν ἃς συμπορεύωνται μετ' αὐτοῦ. Καὶ ὅτε παρεκδῶσι μικρὸν, ἃς ἀγγαρεύσωσι τὸν Σίμωνα καὶ ἃς ἐπιθήσωσιν αὐτῷ τὸν σταυρὸν γ. Ἢ ἃς ἑτακολουθῶσι δὲ καὶ γυναῖκες

φ. 38^α

15

^α Ματθαίου ΚΖ' 21-26· Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς, **Τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; οἱ δὲ εἶπον Βαραβδᾶν.** Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, **Τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν;** Λέγουσιν αὐτῷ πάντες, **Σταυρωθήτω.** Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔφη, **Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν;** Οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον, λέγοντες, **Σταυρωθήτω (Ἰωάννου ΙΘ' 15 Ἄρον, ἄρον, σταύρωσον αὐτόν).** Ἰδὼν δὲ ὁ Πιλάτος, ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ, ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου, λέγων, **Ἄθῶός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου· ἡμεῖς ὄψασθε.** Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπε, **Τὸ αἷμα ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν.** Τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραβδᾶν· τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγγελώσας παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ.

β Ματθαίου ΚΖ' 27-32· Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος, παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον, συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν δλην τὴν σπεῖραν· καὶ ἐκδύσαντες αὐτόν, περιέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην (Ἰωάννου ΙΘ' 2· ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν)· καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ κάλαμον ἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ· καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ἐπέπαιζον αὐτῷ, λέγοντες, **Χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων** καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτόν, ἔλαβον τὸν κάλαμον, καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Καὶ ὅτε ἐπέπαιζαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτόν τὴν χλαμύδα, καὶ ἐνέδυσαν αὐτόν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ ἀπήγαγον αὐτόν εἰς τὸ σταυρῶσαι.

γ Πρβλ. Ματθαίου ΚΖ' 32· Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον, ὀνόματι Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.

16. συμπορεύονται